

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Grigorii Cazacu
Dosarul nr. 2a-2827/25
(2-23149439-02-2a-06082025)

DECIZIE

25 februarie 2026
Chișinău

mun.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii
Melnic
Grefier

Valeriu Arhip
Hristina Craveț și Eleonora Badan-
Gabriela Catrinesco

examinând, în ședință de judecată publică, cererea de apel declarată de Vladislav Lisenco,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2025, prin care s-a admis parțial acțiunea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, înaintată de Nina Bivol către Vladislav Lisenco, intervenienți accesorii Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Botanica, mun. Chișinău, Agenția teritorială de Asistență Socială Centru-Vest Structura Teritorială de Asistență Socială Ungheni, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, precum și a cheltuielilor de judecată, -

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 20 octombrie 2023, Nina Bivol s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Vladislav Lisenco, intervenienți accesorii Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului Botanica, mun. Chișinău, Agenția teritorială de Asistență Socială Centru-Vest Structura Teritorială de Asistență Socială Ungheni, cu privire la stabilirea domiciliului copilului minor și încasarea pensiei de întreținere, precum și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat, că în perioada anilor 2016-2021 a convețuit în concubinaj cu pîrîtul Vladislav Lisenco, din relația de concubinaj au un copil minor, ***** Lisenco.

Declară, că viața în comun cu pîrîtul Vladislav Lisenco a eșuat datorită faptului, că ultimul, a început să se comporte obraznic, aplicînd violența fizică și psihică față de reclamantă, iar de doi ani părțile locuiesc separat.

Invocă, că pe toată această perioadă pîrîtul Vladislav Lisenco a refuzat de a întreține copilul minor regulat, de cît doar periodic cînd își dorea pîrîtul.

Susține, că conform art. 2 din Codul familiei al Republicii Moldova, relațiile familiare sunt guvernate inclusiv de principiile sprijinului reciproc moral și material, alte fidelități conjugale și soluționării pe cale amiabilă a tuturor problemelor vieții familiare, principii care lipsesc cu desăvârșire în relația noastră.

Totodată despre pîrît, îi este cunoscut că este angajat oficial în cîmpul muncii în Republica Moldova în calitate de inginer la Centrul multifuncțional Ungheni al Agenției Servicii Publice.

Menționează, că în pofida acestui fapt dînsul nu a contribuit financiar lunar la întreținerea copilului minor pînă la vîrsta de 4 ani, în principiu a început să vină cu un ajutor financiar doar ultimele luni, de cînd din nou a aplicat violența fizică și psihică față de reclamantă și copil, ca rezultat fiind supus prin încheierile instanței de judecată să respecte ordonanțele de protecție a victimilor violenței în familie. La fel pîrîtul nu participă la educarea și îngrijirea copilului sub nici o formă, astfel doar reclamanta a contribuit la educarea și întreținerii copilului, aflîndu-se într-o situație dificilă din punct de vedere al faptului întreținerii și îngrijirii copilului doar de una singură avînd un venit modest salarial.

Menționează, că potrivit art. 58 alin. (1) Cod al Familiei - (1) Părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sînt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Astfel, potrivit informațiilor Biroului Național de Statistică a Republicii Moldova, este stabilit cu certitudine că în primul semestru a a.2023 minimul necesar lunar pentru întreținerea unui copil minor în vîrstă de la 1-6 ani, este de 2416,5 lei lunar

Susține, că datorită faptului că la ziua de azi venitul pentru întreținerea unui copil minor cu vîrsta de la 1-6 ani, este de 2416,5 lei, cheltuieli la care pîrîtul a contribuit doar ultimele luni în rest le-a suportat doar reclamanta avînd un venit modest fiind nevoită să locuiască cu fiica minoră la părinți, unde cheltuielile cresc, cresc și din cauza faptului că apar necesități neprevăzute, îmbrăcăminte și încălțăminte după anotimpul anului de oarece copilul crește, iar deoarece pîrîtul nu contribuie stabil financiar la întreținerea ei, nu contribuie nici la educația copilului, nici la alte activități ce sunt necesare cheltuieli suplimentare cum ar fi cheltuieli pentru activități didactice „arta vorbirii” la care merge copilul.

Relevă, că conform articolului 74 Cod al familiei, părinții sînt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Dat fiind faptul că pîrîtului este angajat în cîmpl muncii, avînd un venit salarial stabil, atunci pensia alimentară pentru întreținerea copilului urmează a fi stabilită în mărime de ¼ potrivit art.75 Cod al familie.

Potrivit articolului 75 Codul familiei, (1) Pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 - pentru un copil, 1/3 - pentru 2 copii și 1/2 - pentru 3 și mai mulți copii. (2) Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanța udecătorească, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.

Declară că în astfel de situații instanța urmează a lua în considerație la adoptarea hotărârii ținând cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante.

Totodată, pe parcursul examinării cauzei, reclamanta a depus cerere de concretizare a pretențiilor, indicînd că în acțiune a fost solicitat stabilirea locului de trai al copilului minor ***** Lisenco cu mama Nina Bivol și încasarea de la pîrîtul Vladislav Lisenco în folosul reclamantei Nina Bivol pensia alimentară pentru întreținerea copilului minor ***** Lisenco în mărime de 5000 lei lunar din salariul și/sau din alte venituri ale pârâtului pînă la împlinirea copilului a vârstei majoratului și încasa de la pîrîtul Vladislav Lisenco cheltuielile de judecată și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 lei.

În completarea celor enunțate în cererea de chemare în judecată declară, că în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit faptul că pîrîtul Vladislav Lisenco și-a încetat contractual individual de muncă la data de 10.05.2024 cu instituția publică „Agenția Servicii Publice” Ungheni, pârâtul știind cu certitudine faptul, că pe rolul instanței de judecată se găsește cauza civilă pentru încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor în mărime de 1/4 din salariu sau alte venituri ale acestuia, cu scop de a se eschiva de la plata pensiei, cît și a diminua cuantumul pensiei de întreținere a copilului minor, intenționat cu bună știință, nu a prelungit contractual individual de muncă, dar a pretins prin referința sa precum ca să fie încasată pensia într-o sumă bănească fixă de 2500 lei lunar, motivîndu-și poziția sa precum că nu este angajat în cîmpul muncii și nu are un venit regulat.

Această afirmație este făcută cu scop de a se eschiva de la stabilirea și plata pensiei pentru întreținerea copilului minor conform cerințelor inițiale din cerere, or potrivit extrasului din ordinal cu privire la încetarea contractului individual de muncă, pîrîtul și-a încetat activitatea potrivit art. 82 lit. f) Codul muncii, care stipulează că: încetarea contractului individual de muncă în circumstanțele ce nu depind de voința părților se face la expirare a termenului contractului individual de muncă pe 3 durată determinate.

Astfel, susține că nedorința de a prelungi contractual de muncă ne duce să constatăm faptul că sa făcut cu scop de a demonstra instanței faptul că pîrîtul nu are un loc de muncă și un venit regulat.

Totodată menționează, că ținînd cont de faptul că în curînd copilul minor ***** Lisenco va împlini vîrsta de 7 ani și începînd cu 01.09.2024 va merge la școală în clasa 1, iar potrivit informației Biroului Național de Statistică a R.Moldova, pentru primul trimestru a a.2023 a fost stabilit minimul necesar lunar pentru întreținerea unui copii minor în vîrstă de la 7-17 ani, e de 3470,4 lei lunar, ne mai vorbind de cheltuielile suplimentare la fel de necesare, enumerate mai sus, apoi în speța dată se ajunge la concluzia stabilirii unei pensii minime de întreținere a copilului minor ***** Lisenco în sumă de 5000 lei.

Solicită reclamanta Nina Bivol stabilirea domiciliului copilului minor ***** Lisenco, a.n. ***** cu mama Nina Bivol și , încasarea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă în mărime de 5000 lei lunar, pînă la atingerea majoratului de către copil și compensarea cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2025, s-a admis parțial acțiunea.

S-a determinat domiciliul copilului minor ***** Lisenco, a.n. ***** cu mama acesteia Nina Bivol. S-a încasata de la Vladislav Lisenco în beneficiul Ninei Bivol pensie pentru întreținerea copilului minor ***** Lisenco, a.n. ***** în sumă bănească fixă de 4000 lei lunar de la data intentării acțiunii din 20.10.2023 și până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Vladislav Lisenco în beneficiul Ninei Bivol cheltuielile de asistență juridică în sumă de 4500 lei. S-a încasat de la Vladislav Lisenco în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 1969,96 lei. În rest, acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la data de 13 iunie 2025, Vladislav Lisenco a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2025, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea ce ține de cuantumul pensiei de întreținere și modificarea cuantumului stabilit de instanța de fond cu titlu de pensie de întreținere pentru copilul minor, în sensul diminuării acestuia până la suma de 2 500 lei lunar.

Argumentele părților:

În motivarea apelului s-a indicat că, actualmente, începând cu luna mai 2024, apelantul nu mai activează în funcția deținută anterior și nu este angajat în câmpul muncii, neavând surse de venit stabile. Acesta desfășoară doar munci ocazionale, venitul obținut fiind suficient doar pentru întreținerea proprie, precum și pentru achitarea lunară a sumei de 2 500 lei cu titlu de pensie de întreținere pentru copilul minor, sumă transferată pe contul bancar al reclamantei. Faptul lipsei unui loc de muncă stabil poate fi confirmat prin acte justificative anexate la materialele cauzei.

Totodată, apelantul a invocat că, potrivit datelor furnizate de Biroul Național de Statistică, minimul de existență pentru un copil minor cu vârsta cuprinsă între 7–17 ani constituie 3 281,7 lei, iar partea ce îi revine în sarcină ar fi de aproximativ 1 700 lei lunar.

În aceste condiții, apelantul susține că suma de 2 500 lei achitată lunar depășește cota ce i-ar reveni în mod proporțional și că este de acord să achite această sumă și în continuare, însă nu o sumă mai mare, având în vedere situația sa financiară precară, precum și condițiile socio-economice generale.

De asemenea, apelantul consideră că pretențiile privind compensarea cheltuielilor pentru asistența juridică sunt exagerate.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 19 mai 2025, iar cererea de apel a fost depusă la 13 iunie 2025, Colegiul judiciar constată că aceasta a fost declarată în termen.

Poziția părților în ședința de apel:

În ședința de judecată, apelantul Vladislav Lisenco a susținut motivele de fapt și de drept invocate în cererea de apel, solicitând admiterea acesteia, în sensul formulat.

Reprezentantul intimitei Nina Bivol, avocata Elena Cojocar u în ședința de judecată a pledat pentru respingerea apelului și menținerea hotărârii instanței de fond fără modificări.

Intimata Nina Bivol, legal citată despre locul, data și ora ședinței de judecată, în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, nu a comunicat motivele neprezentării și nu a solicitat examinarea apelului în lipsa sa. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin.(2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa acesteia.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept întemeiat și care urmează a fi admis, cu modificarea hotărârii instanței de fond, prin micșorarea cuantumului pensiei de întreținere, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să modifice hotărârea primei instanțe.

În baza art. 386 alin. (1) lit. d) Cod de procedură civilă, hotărârea primei instanțe se casează sau se modifică de instanța de apel dacă normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

Articolul 387 lit. c) Cod de procedură civilă indică că, se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat eronat legea.

În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale.

Potrivit art. 121 Cod de procedură civilă, instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului, iar în temeiul art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

Colegiul notează că dezacordul apelantului cu hotărârea atacată se reduce la modalitatea încasării pensiei pentru întreținerea copilului minor și la cuantumul asistenței juridice compensate.

Probatoriul administrat în speță atestă, că Nina Bivol și Vladislav Lisenco sunt părinții copilului minor ***** Lisenco, născută la *****.

În prezent, copilul minor minor ***** Lisenco, născută la ***** locuiește împreună cu intimata/reclamantă Nina Bivol.

Totodată, din materialele cauzei nu urmează angajarea oficială a pârâtului Vladislav Lisenco în câmpul muncii în Republica Moldova.

Colegiul reține că conform art. 58 alin. (1) Codul familiei, părinții au drepturi și obligații egale față de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuți în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinții sau separat.

Tot aceste dispoziții se conțin și în art. 18 alin. (2) din Legea privind drepturile copilului nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994, care prevede că, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspundere principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

În condițiile art. 74 din Codul familiei, părinții sînt obligați să-și întrețină copiii minori și copiii majori inapți de muncă care necesită sprijin material. Modul de plată a pensiei de întreținere se determină în baza unui contract încheiat între părinți sau între părinți și copilul major inapt de muncă. Dacă lipsește un atare contract și părinții nu participă la întreținerea copiilor, pensia de întreținere se încasează pe cale judecătorească, la cererea unuia dintre părinți, a tutorelui copilului sau a autorității tutelare teritoriale.

Conform art. 75 alin. (1) și (2) Codul familiei, pensia de întreținere pentru copilul minor se încasează din salariul și/sau din alte venituri ale părinților în mărime de 1/4 – pentru un copil, 1/3 – pentru 2 copii și 1/2 – pentru 3 și mai mulți copii. Cuantumul cotelor stabilite la alin.(1) poate fi micșorat sau majorat de instanța judecătorească, ținîndu-se cont de starea materială și familială a părinților, de alte circumstanțe importante.

În conformitate cu prevederile art. 76 din Codul familiei, în cazurile cînd părintele care datorează întreținere copilului său are un salariu și/sau alte venituri neregulate sau fluctuabile ori primește salariu și/sau alte venituri, total sau parțial, în natură, ori nu are un salariu și/sau alte venituri, precum și în alte cazuri cînd, din anumite motive, încasarea pensiei de întreținere, sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, este imposibilă,

dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți, instanța judecătorească poate să stabilească cuantumul pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă plătită lunar sau, concomitent, într-o sumă bănească fixă și sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri conform art. 75. Cuantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu alin. (1) se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților, de alte circumstanțe importante și păstrându-se, dacă este posibil, nivelul anterior de asigurare materială a copilului.

În temeiul normelor legale menționate, Colegiul civil reține că regula generală constă în stabilirea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariul și/sau alte venituri ale părintelui obligat la întreținere, respectiv în mărime de 1/4 pentru un copil.

Stabilirea pensiei într-o sumă bănească fixă constituie o soluție subsidiară, aplicabilă doar atunci când încasarea sub forma unei cote din venit este imposibilă, dificilă sau lezează substanțial interesele uneia dintre părți.

Conform art. 18 alin. (1) din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, ambii părinți, în egală măsură, sau persoanele subrogatorii legale poartă răspunderea principală pentru dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală și socială a copilului, ținând cont în primul rând de interesele acestuia.

Art. 18 alin. (1) al Convenției internaționale din 20 noiembrie 1989 cu privire la drepturile copilului, în vigoare pentru Republica Moldova din 25 februarie 1993, statuează că statele părți vor depune eforturi pentru asigurarea recunoașterii principiului potrivit căruia ambii părinți au o răspundere comună pentru creșterea și dezvoltarea copilului. Răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine în primul rând părinților sau, după caz, reprezentanților săi legali. Aceștia trebuie să se conducă înainte de orice de interesul superior al copilului.

La caz, este de menționat că normele de drept național și internațional stabilesc că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului. Deoarece, oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Din dispozițiile legale citate supra, rezultă cert că ambii părinți, în egală măsură, au obligația de a compensa cheltuielile pentru întreținerea copilului său minor.

Totodată, reieșind din prevederile legale enunțate, se reține că Codul familiei permite stabilirea pensiei de întreținere în sumă bănească fixă atunci când părintele care datorează întreținere are venituri neregulate sau când încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri lezează substanțial interesele uneia dintre părți.

La încasarea pensiei de întreținere într-o sumă bănească fixă, urmează să se țină cont de starea materială și familială a părților și de alte circumstanțe importante. Starea materială reprezintă situația social-economică a persoanei (părinte), determinantă pentru întreținerea unei vieți decente pasibile stabilirii în rezultatul identificării tuturor bunurilor

imobile și mobile deținute în proprietate, a veniturilor obținute din activități generatoare de profit, precum și a factorilor ce influențează nemijlocit aspectul economic al persoanei (ex. capacitatea de muncă, studiile etc). Starea familială definește conjunctura și relațiile persoanei (părintelui) în interiorul comunității umane în care coabitează, întemeiate prin căsătorie sau izvorâtă din rudenie, cum ar fi numărul copiilor și persoanelor aflate la întreținere. Sintagma „alte circumstanțe importante” extinde sfera de aplicare a art. 75 din Codul familiei pentru ipotezele nereglementate de lege, însă, care, se pot ivi în cadrul examinării unor litigii de acest gen, lăsând o marjă de apreciere instanței de judecată din perspectiva unor factori care nu se încadrează în condițiile reliefate supra (ex. chestiuni de ordin medical).

Prin prisma normelor pre-citate, Colegiul judiciar consideră că quantumul sumei bănești fixe încasate în conformitate cu art. 76 alin. (1) Codul familiei, se determină de instanța judecătorească, ținându-se cont de starea materială și familială a părților și păstrându-se, pe cât este posibil, nivelul de un trai decent al copiilor.

În mod distinct, Colegiul evidențiază că stabilirea quantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor trebuie să răspundă unor criterii cumulative, și anume: necesitățile reale ale copilului, nivelul de trai adecvat dezvoltării acestuia, precum și posibilitățile materiale efective ale ambilor părinți, fără a crea o sarcină excesivă și disproporționată în detrimentul unuia dintre aceștia. Or, obligația de întreținere a copilului minor incumbă ambilor părinți în mod egal, aceștia urmând să contribuie proporțional cu veniturile și posibilitățile lor materiale, astfel cum rezultă din principiile generale ale dreptului familiei.

Sub acest aspect, Colegiul reține că, potrivit datelor oficiale ale Biroului Național de Statistică pentru primul semestru al anului 2023, minimumul de existență pentru copiii cu vârsta de 7–17 ani din mediul urban (orașe mari) constituie suma de 3 470,4 lei. Acest indicator are relevanță orientativă în aprecierea necesităților minime ale copilului, fără a avea însă caracter absolut, urmând a fi coroborat cu circumstanțele concrete ale cauzei.

Instanța de apel constată că suma de 4 000 lei, stabilită de prima instanță cu titlu de pensie de întreținere, corespunde, în principiu, necesităților unui copil aflat în această categorie de vârstă. Totuși, la determinarea quantumului pensiei, instanța este obligată să țină cont nu doar de necesitățile copilului, ci și de mijloacele materiale reale ale părintelui obligat la plată.

În speță, Colegiul reține că apelantul nu este încadrat în câmpul muncii începând cu luna mai 2024 și nu dispune de venituri stabile, realizând doar venituri ocazionale, fapt confirmat prin înscrisurile anexate la materialele cauzei. Această circumstanță relevă o diminuare obiectivă a capacității sale de plată, care nu poate fi ignorată la stabilirea obligației de întreținere.

Prin urmare, menținerea unei obligații în quantum de 4 000 lei lunar ar genera o sarcină excesivă și disproporționată în raport cu posibilitățile materiale actuale ale apelantului, fiind de natură să afecteze însăși executarea obligației de întreținere.

În acest context, Colegiul apreciază că reducerea quantumului pensiei de întreținere la suma de 3 300 lei lunar reprezintă o soluție echilibrată, care asigură, pe de o parte,

satisfacerea necesităților rezonabile ale copilului, iar pe de altă parte, respectă principiul proporționalității și al egalității părinților în îndeplinirea obligațiilor parentale.

Această soluție corespunde, în același timp, interesului superior al copilului, întrucât garantează stabilitatea și continuitatea plăților de întreținere, evitând instituirea unei obligații excesive, susceptibile de a rămâne neexecutată.

Cât privește compensarea cheltuielilor de asistență juridică, în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câștig de cauză toate cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei, iar conform art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

În acord cu art. 96 alin. (1)-(11) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În același timp, potrivit art. 60 alin. (1) din Legea nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, avocatul acordă asistență juridică clientului în baza contractului de asistență juridică, încheiat în formă scrisă.

Conform art. 63 alin. (1), (2) și (4) din Legea cu privire la avocatură, munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice și juridice. Mărimea onorariului se stabilește prin acordul părților și nu poate fi schimbată de autoritățile publice sau de instanța de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă.

Așadar, raportând normele legale menționate supra la cele constatate, Colegiul subliniază că cheltuielile pentru asistenta juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime. Sunt realmente angajate sumele pe care reclamantul le-a plătit sau trebuie să le plătească avocatului.

Necesitatea cheltuielilor indică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul, probat prin listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Totodată, caracterul rezonabil al cheltuielilor semnifică faptul că în raport cu natura activității efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existența litigiului sau și reputația celui care acorda asemenea servicii, ele să nu fie exagerate. Astfel, pentru determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor compensației acordate și pentru o apreciere corectă se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul și munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda

asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei; h) natura și durata relației dintre avocat și client; i) experiența, reputația și abilitatea avocatului; j) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.

În speță, reclamanta a solicitat compensarea cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3000 lei, prezentând în susținerea pretenției bonul de plată seria PL nr. 501180 din 06.10.2023, care confirmă achitarea sumei respective.

În aceste condiții, instanța de apel apreciază ca fiind întemeiată soluția instanței de fond privind admiterea pretenției referitoare la compensarea cheltuielilor de asistență juridică, or, acordarea acestor cheltuieli este justificată de necesitatea asigurării dreptului efectiv la apărare al părții care a avut câștig de cauză.

În speță, Colegiul constată că partea a fost asistată de avocat pe parcursul examinării cauzei, iar cheltuielile suportate sunt confirmate prin acte justificative anexate la materialele dosarului, neexistând temeiuri pentru a le considera fictive sau disproportionale.

Totodată, simpla invocare de către apelant a caracterului pretins exagerat al acestor cheltuieli nu este susținută prin probe pertinente și concludente, fiind insuficientă pentru a justifica reducerea sau înlăturarea acestora.

Prin urmare, instanța de apel consideră că soluția primei instanțe sub acest aspect este legală și întemeiată, nefiind identificate motive pentru a interveni asupra cuantumului cheltuielilor de asistență juridică acordate.

În final, Colegiul civil concluzionează că apelul declarat de Vladislav Lisenco urmează a fi admis, cu modificarea hotărârii instanței de fond în partea ce ține de cuantumul pensiei de întreținere.

În conformitate cu prevederile articolelor 385 lit. b), art. art. 389-390, CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se admite apelului declarat de Vladislav Lisenco.

Se modifică hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2025, în partea cuantumului pensiei de întreținere pentru copilul minor ***** Lisenco, a.n.***** și în partea taxei de stat și, anume, suma pensiei de întreținere a copilului minor ***** Lisenco, a.n.*****, încasată de la Vladislav Lisenco în beneficiul Ninei Bivol, se modifică de la suma de 4000 (patru mii) lei la suma de 3300 (trei mii trei sute) lei, precum și suma taxei de stat încasată de la Vladislav Lisenco în beneficiul statului, se modifică de la suma de 1969,96 (o mie nouă sute șaiszeci și nouă, 96) lei la suma de 1633,96 (o mie șase sute treizeci și trei, 96) lei.

În rest, hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 19 mai 2025, se menține.

Decizia este definitivă din momentul pronunțării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Arhip

Judecătorii

Hristina Craveț

Melnic

Eleonora Badan-